Vlaams Parlement

stuk **831** (2010-2011) – Nr. 3
ingediend op 7 maart 2011 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van de heren Tom Dehaene, John Crombez, Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens en de heer Robrecht Bothuyne

houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen – innovatie in Cleantech

Hoorzitting

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door mevrouw Martine Fournier
en de heer Frank Creyelman

verzendcode: ECO

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:
de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Helga Stevens;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:
de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
de dames Kathleen Deckx, Mia De Vits;
de dames Vera Celis, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:
831 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State

INHOUD

1. De heer Dirk Fransaer (VITO en MIP)..... 4
2. De heer Rudy Meeus (OVAM) 9
3. Prof. Koenraad Debackere 12
Gebruikte afkortingen 17

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie organiseerde in het kader van de bespreking van het voorstel van decreet van de heren Tom Dehaene, John Crombez, Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens en de heer Robrecht Bothuyne houdende de machtiging tot oprichting van de vzw I-Cleantech Vlaanderen – innovatie in Cleantech, op 24 februari 2011 een hoorzitting met de heren Dirk Fransaer (VITO en MIP), Rudy Meeus (OVAM) en Koenraad Debackere (K.U.Leuven).

1. De heer Dirk Fransaer (VITO en MIP)

De heer *Dirk Fransaer*, afgevaardigde bestuurder van VITO, spreekt ook namens het MIP. Hij deelt mee dat hij op verzoek van Essenscia ook vragen over FISCH beantwoordt. VITO is immers lid van de stuurgroep daarvan.

Mevrouw *Patricia Ceysens*, voorzitter, legt uit dat het parlement wil weten waarom een nieuwe vzw wordt opgericht in een domein waarin al zoveel instellingen bestaan.

De heer *Lode Vereeck* vult aan dat de commissie het er weliswaar mee eens is dat de overheid moet investeren in onderzoek en ontwikkeling en dat cleantech een speerpunt is, maar dat de Inspectie van Financiën in een vernietigend rapport schreef dat met de oprichting van de nieuwe vzw I-Cleantech niets gewonnen wordt. De inspectie vindt dat deze koepel over een koepel, niet meer doet dan gesubsidieerde banen creëren. Doelstellingen als netwerken, coördineren en visie ontwikkelen worden al nagestreefd door bestaande instellingen, die de inspectie bij naam noemt.

Het lid geeft een voorbeeld. Het MIP, dat door VITO wordt gecoördineerd, organiseert de dag na de vergadering in Houthalen een infosessie over cleantech. Maar op de uitnodiging staat ook – het nog niet eens opgerichte – I-Cleantech als organisator vermeld. Het lid wil weten wat daar de meerwaarde van is. De oppositie meent dat men zoveel instellingen heeft opgericht dat men nu blijkbaar een koepel nodig heeft om ze te coördineren.

Heeft de sector behoefte aan deze bijkomende instelling? Wat kan zij doen dat de bestaande niet kunnen? De heer Vereeck wijst erop dat een en ander 1,2 miljoen euro per jaar kost en dat I-Cleantech op kruissnelheid twaalf mensen in dienst zal hebben, niet voor onderzoek maar voor administratie. Er is sprake van een gedelegeerd bestuurder en een manager, net zoals bij het MIP. Ook de Flanders Cleantech Association (FCA) heeft een directeur enzovoort. Is samenwerking dan niet mogelijk? De Inspectie van Financiën meent dat een informele werkgroep volstaat. Is de heer Fransaer het daarmee eens?

Mevrouw *Patricia Ceysens* heeft vragen bij het doel om IWT-subsidies te vragen. Verder wil zij weten hoe men erin zal slagen de beloofde ‘euro voor een euro’ op te halen bij het bedrijfsleven, want dat blijkt niet uit het businessplan.

De heer *Dirk Fransaer* stelt dat VITO voor een groot deel mee aan de basis ligt. Hij herinnert aan het FCA-initiatief, dat VITO nodig vond om de Vlaamse cleantech, die geen federatie of koepel had, gegroepeerd te presenteren in het buitenland. De spreker attendeert op de kansen die het fonds van 100 miljard dollar biedt tegen 2020, met het oog op technologietransfer tussen Noord en Zuid in opvolging van de klimaatconferentie van Cancún. Op Chinese milieutechnologiefora duiken Italianen, Zweden en Noren op met magistrale stands. Ook Vlaanderen heeft een dergelijke groepering nodig.

VITO is begonnen om met eigen middelen FCA op te richten. Doel is enkele keren per jaar de industrie samen te brengen rond een interessant thema en bij die gelegenheid opportuniteiten uit het buitenland te introduceren, dit alles in samenwerking met onder andere F.I.T. Tot nu toe is de reactie vrij groot. Vervolgens stelde VITO voor om het Lim-

burgse plan om een lokale cleantechcampus in Houthalen op te richten, open te trekken naar heel Vlaanderen. Met het oog op die bredere positionering van de Vlaamse cleantech werden aan de FCA nog een kennispijler voor onderzoek en ontwikkeling toegevoegd (het al bestaande MIP) en een instrument om de brede massa te sensibiliseren.

Op de vraag waarom die drie componenten niet konden samengebracht worden in VITO, antwoordt de spreker dat ook andere instanties in Limburg geïnteresseerd zijn, zoals de provincie en steden en gemeenten, en die willen niet investeren in VITO. Het is ook niet de taak van VITO om een gebouw in te richten voor een tentoonstelling over cleantech, vindt de heer Fransaer. Er is dus iets anders nodig om een en ander te overkoepelen, al hoeft dat niet groot te zijn.

Verder argumenteert hij dat ook OVAM en F.I.T. een belangrijke rol spelen en dat industrieterreinen moeten gevaloriseerd worden. Bovendien heeft het initiatief een gezicht nodig dat herkenbaar is in Vlaanderen en daarbuiten. Zonder iets als I-Cleantech bestaat het gevaar dat bedrijven die op zoek zijn naar O&O of naar subsidies de weg niet vinden. Daar komt nog bij dat de toewijzing van die rol aan VITO, dat eigenlijk een onderzoeksinstelling is, negatieve reacties van andere organisaties zou opwekken.

Het klopt dat F.I.T. de Vlaamse bodem- of waterzuiveraars al heeft geïnventariseerd, maar het begrip cleantech is veel breder dan dat. Het betreft de duurzame omvorming van de hele industrie. Bijna alle productieprocessen moeten herdacht worden. Die benadering vraagt een eigen gezicht.

De heer *Bart Van Malderen* merkt op dat het rapport-Soete niet stelt dat voortaan geen enkele bijkomende instelling mag gecreëerd worden. Het lid begrijpt dat hier wel degelijk sprake is van een lacune in het innovatielandschap. Hij stelt verder dat het negatieve advies van de Inspectie van Financiën gebaseerd is op een achterhaald document. Beantwoordt het voorliggende voorstel van decreet aan de door de heer Fransaer geschetste behoefte aan een gezicht?

De heer *Dirk Fransaer* herinnert aan de wettelijke basis die bij decreet moest geregeld worden om IMEC en VIB te subsidiëren, want in principe was voor die universitaire vzw's aanbesteding de voorgeschreven weg.

Verder heeft hij ervoor gepleit om in de pijler FCT aanzienlijke werkingsmiddelen uit te trekken voor het sensibiliseren, want dat kost veel geld. Afval sorteren of een zonnepaneel aanbrengen, zullen namelijk niet volstaan als antwoord op de klimaatverandering. De spreker ziet om zich heen dat de Vlaming niet beseft hoe dringend de toestand is. Andere landen zijn wel bezig hun bevolking aan te spreken. De heer Fransaer wijst op de plannen van de Europese Commissie voor duurzame energie en op het Energy Report van het WWF. Tegen 2050 zullen de klassieke grondstoffen voor de industrie niet meer beschikbaar zijn. Daarom gaat FISCH voor een groot deel over koolstofvervanging.

Daar moet men vandaag aan beginnen. De regio's die de overgang niet maken, zullen binnen 40 jaar niet meer meespelen. Die maatschappelijke verandering overstijgt echter de onderzoekstaak van VITO. Zij heeft geen kennis in huis over sensibiliseren, dat is het werk van communicatiespecialisten. Met de sociale component is VITO evenmin bezig. De heer Fransaer concludeert daaruit dat het nodig is om verschillende partners samen te brengen.

De heer *Lode Vereeck* vat samen dat I-Cleantech een koepel wordt over MIP, FCA en FCT. Hij erkent dat het eerste, bestaande platform geschikt is om de kennis te omvatten. De enkele activiteiten van de tweede daarentegen, op het vlak van vertegenwoordiging in het buitenland, kunnen volgens het lid door F.I.T. georganiseerd worden. Dat heeft daarvoor voldoende mensen, middelen en knowhow. Over de omvang van het sensibiliseren kan nog wel even gediscussieerd worden, oordeelt hij.

Het lid spreekt tegen dat de Inspectie van Financiën zich zou gebaseerd hebben op een achterhaald verslag, want de aanpassing is beperkt tot de reductie van het aantal leden van de raad van bestuur van 17 tot 9. Haar kritiek snijdt met andere woorden nog altijd hout. Het lid treedt haar suggestie bij om FCA en MIP informeel te laten samenkomen en daarnaast af en toe een campagne te organiseren om de bevolking te informeren over de noodzaak van cleantech. Waarom volstaat dat niet?

In de plaats daarvan wil men op vier jaar tijd 6 miljoen euro, waarvan 1,2 miljoen euro van de LRM, uittrekken voor een nieuwe vzw. Het is de heer Vereeck ook compleet onduidelijk hoe de vzw daarna plots zelfbedruipend kan zijn.

De heer *John Crombez* begrijpt dat de omvorming een gezicht nodig heeft en technologisch mogelijk is tegen 2050. Een artikel in Wired Science deze week, dat gebaseerd is op een Stanfordstudie, bevestigt dat er geen wetenschappelijke of technische obstakels meer zijn voor een veralgemening van groene energie tegen 2050, maar vooral politieke en sociale. Het aantal personeelsleden van I-Cleantech is belangrijk, maar het is ook nodig dat, om de transitie naar een duurzame en groene economie te doen slagen, die ideeën over transformatie massaal aangenomen worden in het sociale en politieke denken.

Daarvoor is iets anders nodig dan wat vandaag al bestaat. Als men die nieuwe opdracht echter toekent aan de bestaande instellingen en organisaties, zullen discussies ontstaan. Dat betekent overigens niet dat geen voortdurende evaluatie van doelstellingen en middelen nodig is. Ook al is er nooit genoeg technologische ontwikkeling, vandaag moet de aandacht naar bewustwording gaan. Dat hebben ook de universiteiten begrepen, die op Europees niveau 19 cleantechprojecten combineren.

De heer Crombez erkent dat de woorden waarmee velen het voorbije jaar hun steun aan de groene economie betuigden, halfslachtig waren, omdat men tegelijk zei dat ze te duur, inefficiënt en kleinschalig was. De commissie moet niet alleen discussiëren over de mensen en middelen die ingezet worden, maar ook over de grond van de zaak. Tot slot argumenteert hij dat een initieel businessplan niet definitief hoeft te zijn.

Van de uiteenzetting van de heer Fransaer onthoudt hij in het bijzonder het belang van de uitstraling naar heel Vlaanderen en van de sociale en educatieve opdracht.

De heer *Filip Watteeuw* is heel tevreden met de klemtoon op de noodzakelijke transitie van de productieprocessen. Blijkbaar begint het door te dringen dat het dringend is. Hij merkt vervolgens op dat voor het stimuleren van de transitie niet alleen een gezicht nodig is, maar ook afstemming. Op dat punt merkt hij op dat de regering tegelijkertijd een ander proces heeft opgestart met haar groenboek Nieuw Industriebeleid (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 819/1), dat eveneens cleantechmodellen bevat. Moet men eerst niet afwachten wat uit dit belangrijke initiatief van de regering komt, waarop verschillende sectoren en ook fracties als Groen! al reageerden? Het zou toch vreemd zijn om het voorliggende goed te keuren nog voor het witboek over enkele weken bekend wordt. Hoe ziet de heer Fransaer de afstemming?

Mevrouw *Lydia Peeters* vraagt of er voor de bewustmaking nog maar eens een nieuwe instelling nodig is, als FCA zich al bezighoudt met informeren, promoten, stimuleren en het opzetten van een open communicatieplatform? Zal het voor een geïnteresseerde niet nog moeilijker worden om uit te maken bij wie hij zich moet melden? In de toelichting bij het voorstel wordt trouwens niet gesproken van overkoepeling van het bestaande maar van complementaire en ondersteunende activiteiten. Voor haar gaat het om een bijkomende instantie in een reeds zeer divers landschap.

De heer *Robrecht Bothuyne* stelt de oppositie gerust: het gaat om een lichte structuur die haar waarde kan bewijzen. Hij onderstreept het belang van de complementariteit en samenwerking met de private sector, en vraagt hoe die het best ingeschakeld wordt.

Mevrouw *Patricia Ceysens* merkt op dat een gezicht geen instelling hoeft te zijn. Een geloofwaardig minister van Innovatie, die houdt van haar vak, vervult vanzelf die functie. Als zij daar niet voor zorgt, moet men inderdaad met het geld een ander gezicht kopen, maar dan wel iets anders dan wat hier voorligt. De spreker geeft Al Gore als voorbeeld.

Ook van ruime bewustmaking is zij voorstander en illustreert dit met een verwijzing naar haar bezoek aan de tentoonstelling SOS Planet in Luik en een soortgelijke in Thurn&Taxis. Die kostten dankzij sponsoring de helft van wat hier wordt gevraagd aan budget. Waar zijn de indieners mee bezig? Dit is niet waar de Vlaamse innovatiemiddelen naartoe moeten gaan. Ook Technopolis kan die taak vervullen, en is er zelfs voor opgericht, maar wordt in het voorstel niet vermeld. Ook het toekomstige Energiebedrijf gaat zich bezighouden met sensibiliseren.

Om ervoor te zorgen dat de ingezette middelen de industrie dienen, stelt de voorzitter voor om de middelen aan FCA te geven. Met welk geld werkt die instelling trouwens vandaag? Tot slot merkt ze op dat als een kmo met een dergelijk businessplan aanklopt bij het IWT, zij geen 30.000 euro zal krijgen voor een haalbaarheidsstudie.

De heer *Robrecht Bothuyne* repliceert dat in het voorstel de toestemming wordt verleend om een vzw op te richten, maar dat daarmee nog geen euro op haar rekening is overgeschreven. Het voorstel bevat geen blanco cheque, verzekert hij. Om 1,2 miljoen euro per jaar te krijgen, moet I-Cleantech eerst een goed businessplan voorleggen.

De heer *Dirk Fransaer* brengt in herinnering dat het werkterrein van het MIP, dat oorspronkelijk zeer breed was, na een eerste evaluatie drastisch is beperkt tot duurzaam materiaalgebruik en energiecycli. Op dit ogenblik wordt met minister Lieten overlegd over het werkterrein van MIP 3. Het voorstel is om hierbij de VRWI om advies te vragen. De spreker merkt op dat de middelen voornamelijk ter beschikking komen van de onderzoeksinstellingen, maar ook van haalbaarheidsstudies voor de industrie, op voorwaarde dat het bedrijf een even groot bedrag bijlegt.

De activiteiten die FCA volgens haar website uitvoert, doet zij niet alleen, want binnen de VITO-begroting maakt zij slechts gebruik van 2,4 vte. Samenwerking met F.I.T. was van meet af aan de bedoeling. FCA vervult daarbij een intermediaire functie die de Vlaamse technologieattachés in het buitenland niet zelf kunnen vervullen. Voor cleantech is er immers geen federatie waar zij naar kunnen doorverwijzen.

In het MIP werkt VITO heel goed samen met het IWT, dat de dossiers beoordeelt. De raad van bestuur van VITO hoeft de goedkeuring door het IWT alleen maar te bekrachtigen. De rol die VITO zelf speelt, is bedrijven samenbrengen die inhoudelijk complementair zijn voor de inhoud van een project. Daar is proceskennis voor nodig.

Een groot deel van het bedrijfsleven is zich al bewust van het belang van cleantech, het parlement ook. Maar er is ook een omslag nodig in het denken. Het gaat niet meer alleen om duurzame (passief-)huizen maar om duurzame steden en duurzame wijken. Op dit moment ontbreekt een dergelijk breed debat, de aanpak is ad hoc en de effecten op een andere plaats worden later ook weer ad hoc aangepakt enzovoort.

Hij herhaalt zijn pleidooi voor één enkel, klein aanspreekpunt voor buitenlandse investeerders, dat doorverwijst naar het bestaande F.I.T., het Agentschap Ondernemen, de met het MIP geassocieerde kennisinstellingen enzovoort. Of de middelen voor die brievenbus uit Innovatie, Economie of Onderwijs komen, laat hij over aan de wijsheid van het Vlaams Parlement.

De heer *Lode Vereeck* confronteert de spreker met het feit dat in het nieuwe businessplan van I-Cleantech slechts 100.000 euro voor marketing en promotie wordt uitgetrokken. De

personeelskosten voor op termijn twaalf mensen slorpen tienmaal meer op. Hij neemt aan dat de heer Fransaer daar niet tevreden mee is.

De heer *Bart Van Malderen* blijft erbij dat het businessplan slechts een eerste schets is. De verdere uitwerking is aan de op te richten vzw. Het lid gaat ervan uit dat haar toekomstige raad van bestuur zich zal laten inspireren door het parlementaire debat.

De heer Van Malderen peilt ook naar de samenwerkingovereenkomst tussen VITO, OVAM en de op te richten vzw, waarop de heer *Dirk Fransaer* antwoordt dat VITO daar inderdaad met OVAM aan werkt, net als aan een strategische samenwerkingsovereenkomst. Dergelijke formele overeenkomsten zijn nodig om de rollen van de partners duidelijk te stellen, waarbij elk zijn eigen middelen inzet en regelmatig afstemt met de anderen.

In het budget van VITO is FCA goed voor een kleine 240.000 euro aan personeelskosten en 100.000 tot 120.000 euro aan werkingsmiddelen. Zijn ruwe schatting van een half miljoen euro voor bewustmakingscampagnes is op ervaring gebaseerd. Zo kost een toegangskaartje voor de distributie van de Cancúnmiddelen op zich al 250.000 euro. Bij het MIP gaat iets minder dan 1 miljoen euro naar personeel en werkingsmiddelen. Van het programma ter waarde van 7 miljoen euro is 6,5 miljoen euro besteed, de rest kan overgedragen worden naar het volgende.

De heer *John Crombez* vraagt op welke andere manier dan marketing men nog kan zorgen voor een automatische beleidsomslag naar cleantech. Een aanspreekpunt voor de industrie is één ding, maar de informatie over nieuwe technologie zou ook zelf de weg moeten vinden naar nieuwe initiatieven.

De heer *Dirk Fransaer* herkent dit als een probleem van transitiemanagement. Dat vereist om te beginnen de ontwikkeling van een toekomstvisie. Sommige sociologen stellen voor om transitiearena's op te zetten, waaruit men kan leren wat werkt en wat niet, en waaruit langzaam een gemeenschappelijke visie groeit. Maar het gevaar bestaat dat men ergens uitkomt waar men niet wil raken. Als burgerlijk ingenieur is hij daarom eerder geneigd eerst een – niet dé – visie te definiëren, al zou het pretentieus zijn om die nooit meer bij te stellen. In elk geval vereist de visievorming een brede maatschappelijke discussie.

Maar men moet ook de Vlaamse industrie voorbereiden, doen omslaan en verkopen. Volgens de heer Fransaer is de ideale belichaming daarvan één enkele instantie.

De heer *Lode Vereeck* citeert het rapport van de Inspectie van Financiën, waarin zij stelt dat de voorgenomen werkzaamheden van de vzw I-Cleantech grotendeels gelijklopend zijn met het als succesvol beschouwde Vlaams Innovatienetwerk VIN dat door het IWT wordt geoperationaliseerd. Hoe evalueert de heer Fransaer het VIN? Treedt hij de stelling van de inspectie bij?

De heer *John Crombez* is benieuwd naar het antwoord want hij vindt dat het niet aan de inspectie is om dergelijke inhoudelijke beoordelingen te maken.

De heer *Dirk Fransaer* erkent dat de analogie groot is. Hij wijst erop dat de overheid om het bereik van het centrale IWT uit te breiden, innovatiecentra in de provincies opzette. De voorgestelde vzw heeft een soortgelijke bedoeling om bedrijven over heel de regio aan te zetten tot deelname. Hij verklaart nadrukkelijk dat het nodig is om ter plaatse te gaan, hoe klein Vlaanderen ook is.

Mevrouw *Patricia Ceysens* vraagt of, wat de huisvesting betreft, de vzw niet kan intrekken in Energyville in Waterschei of het bestaande Kamp C in Westerlo.

De heer *Dirk Fransaer* wil iedereen best uitnodigen om Energyville te bezoeken, maar het staat er nog lang niet. Het is gepland voor eind 2012, begin 2013. Het is een initiatief van de K.U.Leuven en VITO. Ondertussen participeert ook IMEC. Het project was niet mogelijk geweest zonder de financiële steun van onder meer de stad Genk en van LRM. Over twee maanden zal er een telewerkplek in Waterschei zijn.

De heer *Lode Vereeck* wil weten of de provinciale innovatiecentra alle innovatie-initiatieven zullen herbergen, dus ook Cleantech. Zullen alle vormen van innovatie een plaats vinden in het VIN?

Het lid informeert voorts of I-Cleantech wel een omvangrijke raad van bestuur bevoegd voor personeel, visievorming en strategiebepaling nodig heeft. Wat met de innovatieregiegroep van het speerpunt Ecotech? Kan VITO geen grotere rol spelen? Wat is de rol van de VRWI bij de visievorming en strategiebepaling? Waarom moet de raad van bestuur van de vzw het werk nog eens overdoen?

De heer *Chris Janssens* weet dat het autonoom gemeentebedrijf van Genk op zoek is naar private partners om Energyville te sponsoren. Is het volgens de heer Fransaer aantrekkelijk voor private partners om deel te gaan uitmaken van de vzw zoals die nu gestructureerd is?

De heer *Dirk Fransaer* zegt dat de provinciale antennes van VITO in samenwerking met lokale kennisinstellingen zullen worden opgesteld. De discussie over de provinciale innovatiecentra is nog niet ten einde, maar VITO heeft in ieder geval de dienstverlening ervan opengesteld voor I-Cleantech.

Naast zijn controletaak moet elke raad van bestuur, dus ook die van I-Cleantech, visie en strategie ontwikkelen. De heer Fransaer zal trouwens deel uitmaken van die raad van bestuur. Om een visie en strategie te ontwikkelen, moet die beschikken over voldoende input. De K.U.Leuven en VITO kunnen voor de technische input zorgen, andere zullen dan weer de maatschappijvisie staven.

Ondertussen is de financiering van het gebouw Energyville rond. Het is moeilijk privépartners te motiveren om te investeren omdat ze niet onmiddellijk het rendement van hun investering zien. Het MIP keurt een project pas goed als het bedrijfsleven een minstens even grote financiële inspanning als de overheid levert. Eigenlijk investeert het bedrijf dan in zichzelf, de overheid faciliteert. Onder de vorige beheersovereenkomst moest ook VITO streven naar dat principe van een euro voor een euro.

Het is logisch dat een bedrijf het directe voordeel van dergelijke constructies inziet. Het geld gaat immers naar innovatie die hem onmiddellijk ten goede komt. Investeren in het gebouw Energyville ligt veel moeilijker, want rendeert niet onmiddellijk voor het bedrijf.

2. De heer Rudy Meeus (OVAM)

De heer *Rudy Meeus,* afdelingshoofd Afval- en Materialenbeheer van OVAM, is het grotendeels eens met de heer Fransaer. De ontwikkelingen van VITO zijn vergelijkbaar met die van OVAM en leiden uiteindelijk naar transitie. Het afvalbeleid is geëvolueerd van het controleren en saneren van de afvalberg naar preventie. Het Vlaamse afvalbeheer behoort tot het beste ter wereld, maar stoot op zijn grenzen. Vlaanderen blijft veel afval produceren. Om de berg verder te beperken, is het nodig dat materialen opnieuw gebruikt worden.

Materialen zijn schaars, de ontginning of de ingebruikname ervan vergt energie en tot slot kost de verwijdering ervan ook energie. Afval kan echter ook grondstof of soms ook brandstof zijn en mag dus niet verspild worden. Materiaalkringlopen met zo weinig mogelijk lekstromen onder vorm van afval of andere emissies zijn dus het doel. Kortom, het is

de bedoeling van een afvalstoffenbeheer naar een duurzaam materialenbeheer te evolueren. Dat kan een sterke motor zijn voor de vergroening van de economie, een thema van Vlaanderen in Actie.

Om dat ambitieuze doel te realiseren is een echte transitie nodig. Nieuwe technologieën volstaan niet. Het komt erop aan een nieuwe manier te vinden om aan te kijken tegen afval en materialen. Zeker in Vlaanderen zijn de grondstoffen schaars, de enige waar het in overvloed over beschikt, zijn afvalgrondstoffen.

Om die transitie te realiseren, heeft OVAM vijf jaar geleden het transitienetwerk Plan C opgericht. Dat bestaat uit bedrijfsleiders, wetenschappers, vertegenwoordigers van het middenveld en van overheidsinstellingen. Plan C genereert ideeën over duurzaam materiaalbeheer en brengt die in praktijk. Het transitienetwerk Duurzaam Wonen en Bouwen bestaat, maar er zijn er andere nodig: voor energie, voor water, voor landbouw.

De netwerken en andere initiatieven die zich buigen over duurzaamheid, ageren nu in gespreide slagorde. Synergie kan winst opleveren. Die belangrijke rol is weggelegd voor I-Cleantech: afstemmen, stimuleren, aanjagen, ondersteunen van initiatieven voor een vergroening van de economie. Voorts kan het de Vlaamse kringloopinitiatieven internationaal lanceren. Op die manier kan I-Cleantech bijdragen aan het bereiken van de ViA-doelstellingen en Pact 2020.

De heer *Lode Vereeck* vraagt om de noodzaak van een cleantech-vzw voor een betere afvalverwerking uit te leggen.

De heer *Rudy Meeus* legt uit dat voor een omslag van een afvalstoffenbeleid naar een materialenbeleid het klassieke instrumentarium niet volstaat. Bij dergelijke transitie moet de hele maatschappij betrokken worden. OVAM heeft Plan C opgericht om de ideeën voor duurzaam materiaal uit te werken en uit te voeren. Plan C kan een onderdeel gaan vormen van I-Cleantech, maar hopelijk zullen er ook andere transitienetwerken bij betrokken worden.

De heer *Lode Vereeck* blijft het vreemd vinden dat daar een extra structuur voor moet worden opgericht. Er bestaan immers al tal van organisaties voor. Voor het kennisgedeelte is er het MIP, voor het vermarkten van de technologie de FCA. Er komt nog een netwerk. Het lid ziet absoluut niet in waarom I-Cleantech zo noodzakelijk is. Wat moeten de provinciale antennes van I-Cleantech doen, dat het VIN niet doet?

De heer *Rudy Meeus* denkt niet dat I-Cleantech een koepelorgaan wordt. Het zal eerder initiatieven ondersteunen en complementair werk leveren.

Mevrouw *Patricia Ceysens* denkt evenmin dat er voor marketing een aparte vzw nodig is. Het label Vlaamse Kringloop is concreter, maar is OVAM niet beter geplaatst om dat uit te reiken?

De heer *Rudy Meeus* had het niet over een ander kwaliteitslabel om de producten een internationale uitstraling te geven. Dat label I-Cleantech zou kunnen gelden voor elk Vlaams initiatief dat leidt tot meer duurzaamheid.

De heer *Lode Vereeck* verwijst naar de kritiek van de Inspectie van Financiën. Hij beseft dat die geen deskundige in innovatie is, daarom zijn de sprekers hier trouwens uitgenodigd. De inspectie zegt dat met de vzw I-Cleantech een projectwerking gestructureerd wordt, die “perfect binnen één of meer van de bestaande structuren IWT, VITO, OVAM met een informele stuurgroep of projectwerking kan worden ingevuld zonder nieuwe per-

soneelsomkadering en zonder nieuwe bestuursorganen.". Waarom heeft OVAM voor haar projectwerking een koepelorganisatie nodig met een vzw, met structuren, met personeel?

De heer *Bart Van Malderen* vraagt de heer Meeus te bevestigen of de vzw I-Cleantech complementair zal werken aan de werking van OVAM en dus niet echt een koepel is maar een lacune vult. En dat dus de figuur, gepubliceerd in De Tijd van 16 februari 2011 niet direct de bedoelingen weergeeft?

Volgens de heer *Rudy Meeus* zal de vzw een ondersteunende sokkel vormen voor de drie pijlers: FCA, FCT en MIP. Uiteraard zal ze ook zorgen voor afstemming en coördinatie. De kritiek is ook dat de middelen te veel versnipperd zijn. De initiatieven opgesomd in de krant, duiden eigenlijk net op de rijkdom van innovatieve ideeën en transitie.

De heer *Robrecht Bothuyne* vraagt hoe de nieuwe vzw een meerwaarde kan betekenen voor de private spelers, specifiek in de afvalsector.

De heer *Rudy Meeus* vermoedt dat I-Cleantech ervaringen in de verschillende fora zal bundelen en verspreiden onder de bedrijven. Plan C ontwikkelde bijvoorbeeld een innovatief businessmodel voor chemical leasing waarbij chemische stoffen niet gekocht maar geleasd worden. I-Cleantech zou dat idee kunnen aanpassen voor andere sectoren en verspreiden. Zo kan het het volledige bedrijfsleven ten goede komen.

De heer *Lode Vereeck* zegt dat de coördinatie van de kennispijler gebeurt door het MIP. De FCA kan ervoor zorgen dat producten, ideeën en bedrijven ook in het buitenland gezien worden. Het enige overblijvende element is sensibilisatie. In hoeverre wil OVAM die taak afstoten? Het lid ziet trouwens nog steeds niet in waarom een aparte vzw nodig is. Waarom kan OVAM zijn eigen projecten niet organiseren, eventueel gecoördineerd in een informele werkgroep?

De heer *Rudy Meeus* legt uit dat OVAM reeds lang een overeenkomst heeft met VITO. Het is de bedoeling die nu ook een strategische dimensie te geven. In het kader van het MIP wordt er ook samengewerkt: OVAM bekijkt de projecten, heeft zitting in de beoordelingsjury, begeleidt ook heel wat projecten. De vzw moet de zichtbaarheid van OVAM niet vergroten, maar wel de transitie naar duurzaam materialenbeheer meer bekend maken. Het I-Cleantechlabel kan daar wel degelijk toe bijdragen.

De heer *Lode Vereeck* vindt dergelijk label een goed idee, hoewel hij wil nagaan wat het zal kosten.

De heer *Bart Van Malderen* verwijst naar de nota aan de Vlaamse Regering waarop de bestaande situatie beschreven is. Daarenboven vraagt hij OVAM de huidige werkwijze met ad-hocwerkgroepen te verduidelijken. Hij heeft immers begrepen dat de samenwerking niet optimaal verloopt. Ook de huidige werkwijze is niet gratis, zoals de heer Vereeck doet uitschijnen in een poging de exuberante kosten van een vzw in de verf te zetten.

De heer *Rudy Meeus* beaamt dat OVAM heel wat energie en financiële middelen besteedt aan samenwerkingsinitiatieven als Plan C of de samenwerking met VITO in het kader van het MIP. Het is moeilijk de kosten daarvan te becijferen. Momenteel werken zowat 10 tot 15 voltijdsequivalenten aan de transitie naar duurzaam materialenbeheer. Het is echter niet zo dat al hun taken zullen overgenomen worden door I-Cleantech. OVAM hoopt dat door synergie de inspanningen meer zullen renderen en wijder verspreid geraken, ook op internationaal niveau. I-Cleantech kan daarvoor zorgen.

De heer *Lode Vereeck* neemt aan dat de personeelsleden die nu bezig zijn met die coördinatie, eventueel kunnen worden gedetacheerd naar de vzw. Is OVAM betrokken bij het Strategisch Initiatief Materialen (SIM)?

Het idee van detachering is nog niet bij de heer *Rudy Meeus* opgekomen. OVAM, maar ook Plan C, kan een serieuze boost blijven geven aan het duurzame materialenbeheer en aan de transitie. De heer Meeus heeft zitting in de raad van bestuur van het SIM. Het initiatief tracht innovatieve projecten op het vlak van materialen verder te ondersteunen. Uit een eerste projectoproep zijn een viertal grote projecten voortgesproten. Het gaat om hoogtechnologische projecten uitgevoerd door grote bedrijven die consortia hebben gevormd met kennisinstellingen.

Op vraag van de heer *Lode Vereeck* beaamt de heer *Rudy Meeus* dat het SIM een vzw is, opgericht op vraag van de industrie. De taken kunnen echter niet door I-Cleantech overgenomen worden.

3. Prof. Koenraad Debackere

De heer *Koenraad Debackere*, gewoon hoogleraar aan de faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de K.U.Leuven, is geen cleantechspecialist en zal de kwestie vanuit een andere invalshoek benaderen. De spreker wil vooraf enkele opmerkingen geven bij de voorgaande discussie. Het rapport-Soete kaart inderdaad de versnippering aan, maar ook de behoefte aan samenwerking, afstemming en krachtenbundeling. Waar het rapport-Soete het heeft over versnippering, doelt het in eerste instantie op de inzet van onderzoeksmiddelen. Onderzoeksmiddelen worden nu eenmaal best vrij geconcentreerd ingezet. Daarnaast duidt het rapport echter eveneens op de noodzaak om af te stemmen en te coördineren tussen de verschillende componenten van het innovatie-instrumentarium. Ook in het kader van de competentiepolen gaat men momenteel na of bundeling nodig is om voldoende kritische massa in onderzoek te verkrijgen. Een ander voorbeeld van concentratie van onderzoeksmiddelen is het Strategisch Initiatief Materialen, of SIM. Het SIM is een onderzoeksinitiatief van de kennisinstellingen en het bedrijfsleven met de steun van de Vlaamse Regering. Het SIM houdt zich als kernopdracht bezig met basisonderzoek rond materialen en de oprichting van consortia om dit onderzoek uit te voeren en het in praktijk brengen van onderzoeksresultaten, en niet met afstemming noch met sensibilisatie naar een groot aantal, zeer diverse, maatschappelijke actoren toe.

Naast de bundeling van onderzoekskrachten, pleit het rapport-Soete ook voor afstemming en coördinatie. Beide aspecten moeten duidelijk onderscheiden worden. In de lifesciences, bij wijze van voorbeeld, zorgt enerzijds het VIB voor een krachtenbundeling en concentratie bij de uitvoering van het onderzoek. Daarnaast zorgt de onafhankelijke vzw Flanders Bio ervoor dat de meest diverse actoren kunnen worden betrokken bij zeer diverse aspecten van biotechnologie. De vzw zorgt voor afstemmingsinitiatieven, maar ook voor sensibilisatie, en geeft aldus aan deze coördinerende initiatieven de nodige duurzaamheid en continuïteit. De vzw is dan wel van onderuit gegroeid; zonder de steun van de Vlaamse overheid zou ze echter haar activiteitenportefeuille niet volledig alleen aankunnen.

Ten tweede benadrukt de heer Debackere vooraf dat het VIN geen netwerk op zich is, het is een netwerk van netwerken. Flanders Bio, een netwerkorganisatie, is lid van het VIN. Ook de kenniscentra, de vroegere centra ‘De Groote’, zoals Centexbel, zijn lid van het VIN. Centexbel, bij wijze van voorbeeld, heeft daarnaast ook een eigen, heterogeen netwerk.

Voor een derde inleidende beschouwing verwijst de spreker naar Michael Porter, een gezaghebbende goeroe op het vlak van strategie, innovatie en bedrijfseconomie, die vindt dat innovatie zowel maatschappelijk als economisch relevant moet zijn. Het marktfa-

len van innovatie is daarbij een centraal uitgangspunt. De industrie is immers slechts in beperkte mate bereid te betalen voor onderzoek en innovatie, zelfs als het haar uiteindelijk ten goede komt. Het SIM, bij wijze van voorbeeld, dekt op die manier een grote behoefte. Het voert onderzoek uit dat belangrijk is voor de competitiviteit van de eigen industrie, maar die is niet steeds bereid of, beter nog, in staat daarvoor alles te betalen.

De Vlaamse overheid heeft in de context van het IWT en de strategische onderzoekscentra daarom een nieuw type onderzoek gestart: het Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek (ICON). Daarbij financiert ze de kennisinstellingen voor 100 percent en de werkingspakketten van de bedrijven via het IWT voor een maximum van 50 percent. Onderzoek, waarvan de toepassingen binnen de drie tot vijf jaar op de markt gebracht kunnen worden, wordt dus tot voor maximaal 75 percent gefinancierd door de overheid. In het partnerschap tussen bedrijfswereld, overheid en kennisinstellingen, de zogenaamde 'triple helix', zijn bedrijven dus voor wat onderzoek en innovatie betreft, in sterke mate aangewezen op tussenkomst, medewerking en steun van de overheid. Het spreekt voor zich dat het bedrijfsleven de activiteiten voorafgaand aan onderzoek, zijnde de coördinatie en de afstemming tussen actoren in het bredere onderzoekslandschap, en de fase na de ontwikkeling, zijnde de bekendmaking en promotie naar het bredere onderzoekslandschap, ook niet voor 100 percent wil financieren.

Als we even verder kijken naar Europa, dan stellen we ook daar een trend naar duurzame coördinatie en afstemming vast. Bij de uitvoering van het zevende kaderprogramma vindt de Europese Commissie het bijvoorbeeld belangrijk dat consortia, clusters, netwerken, opgericht voor een bepaald project, na afloop van dat project blijven bestaan. Daarom vraagt ze dat grote consortia internationale vzw-structuren oprichten. De spreker haalt het voorbeeld aan van de K.U.Leuven die toetreedt tot een vzw naar Fins recht over gezonde granen voor voeding. De Europese Commissie wil immers liefst enkel vele miljoenen euro geven aan een consortium dat ook nadien blijft samenwerken rond dat onderwerp. De Europese Commissie vindt bijgevolg dat losse, informele structuren niet volstaan voor de coördinatie. De reeds aangehaalde vzw Flanders Bio is op Vlaamse schaal een ander voorbeeld van duurzame coördinatie.

In de laatste enquêtes over onderzoek, ontwikkeling en innovatie heeft de Europese Commissie een belangrijk hoofdstuk toegevoegd over cleantech, milieu- en eco-innovatie. In Vlaanderen kregen 5000 bedrijven de enquête, meer dan 2500 hebben ook geantwoord. De bedrijven die intensief bezig zijn met onderzoek en ontwikkeling, worden allemaal, als een panel, ondervraagd. Een eerste bevinding is dat onder cleantech, milieu- en eco-innovatie, een heel heterogene verzameling van activiteiten valt: recyclage, duurzame materialen, energie, procestechnologie, beter recycleerbare producten, regelgeving enzovoort. Voorts geeft slechts 47 percent van de hightechbedrijven aan in 2006-2009 met cleantech, milieu- en eco-innovatie bezig te zijn, dus minder dan één op twee. Van de kmo's is slechts een kleine 20 percent bezig met innovaties in milieu en energie. Kortom, zowel de aandachtspunten als de maatschappelijke interesses van de bedrijven verschillen grondig. Minder dan één op twee is bewust met milieu-innovatie bezig. Reden te meer om afstemming en sensibilisatie te bundelen op een structurele wijze, in efficiënte, lichte, bijna virtuele maar toch duurzame structuren. De heer Debackere hoopt aldus dat de vzw I-Cleantech een duurzame afstemming zal mogelijk maken tussen alle partijen. Er zijn trouwens meer belanghebbenden dan de al zo diverse bedrijfswereld, bijvoorbeeld de ziekenhuissector.

Tot slot verwijst de spreker naar het Pact van Vilvoorde en het Pact 2020, met harde doelstellingen op vlak van milieu en clean technology, bijvoorbeeld het groen stedengewest. Hij hoopt dat de vzw die objectieven mee zal kunnen bewaken.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of de vzw naar Fins recht over gezond graan opgericht is om onderzoek te verrichten. Of houdt de vzw zich ook bezig met sensibilisatie?

De heer *Koenraad Debackere* zegt dat de vzw Healthgrain zich bezighoudt met onderzoek en transfer van onderzoeksresultaten naar zoveel mogelijk Europese gebruikers, dus niet met sensibilisatie. De Europese Commissie wil dat de partners in de toekomst nog samenwerken maar ook hun resultaten doorspelen aan en bruikbaar maken voor gebruikersgroepen in de verschillende landen en bedrijfssectoren. Bij Healthgrain gaat het onder meer over de voedingsindustrie, de ingrediëntenindustrie, de gezondheidssector, de bio-industrie.

De heer *Lode Vereeck* informeert of het MIP die duurzame structuur kan vormen.

De heer *Dirk Fransaer* legt uit dat het MIP kenniscentra en bedrijven samenbrengt rond onderzoeksprojecten, verder gaat zijn taak niet. Daarnaast brengt het bedrijven samen om materialengebruik en energiegebruik te bespreken.

De heer *Koenraad Debackere* denkt dat het MIP de heterogeniteit van de cleantechsector niet aankan. Uit de enquête blijkt bijvoorbeeld dat 58 percent van de dienstenbedrijven zich niet bewust zijn van het belang van milieu-innovatie. Het MIP is niet geschikt om hen van het tegendeel te overtuigen. Voor dienstenbedrijven als Telenet is milieu-innovatie heel belangrijk. Het MIP is evenmin geschikt om daaraan een bijdrage te leveren. Bovendien is het MIP een onderzoeksplatform. Een lichte structuur zoals de vzw I-Cleantech, is niet geschikt om onderzoek te verrichten, maar wel om verbanden te leggen tussen onderzoek naar relevante applicaties toe, om te zorgen voor kruisbestuiving en doorverwijzing.

De heer *Lode Vereeck* vraagt wat lichte virtuele structuren zijn.

De heer *Koenraad Debackere* bedoelt dat de structuur zelf niet het onderzoek zal uitvoeren maar zich vooral zal bezighouden met de afstemming van objectieven voor relevante, interessante programma's en het samenbrengen van partijen. Die kunnen dan samen een project indienen voor het zevende kaderprogramma of samenwerken in het kader van joint programming of krachten bundelen om cofinanciering te verkrijgen. De vzw dient dus niet enkel voor sensibilisatie, maar ook om dwarsverbanden te verduurzamen.

De heer *Bart Van Malderen* wil weten of de voorgestelde vzw overeenkomt met de wens van een duurzame lichte structuur.

De heer *Koenraad Debackere* heeft het businessplan niet gelezen. Andere coördinerende vzw's tellen tussen de vijf en de tien medewerkers, maar dat hangt af van hoe ver de coördinatie en sensibilisatie moeten gaan. Ook bij buitenlandse initiatieven, bijvoorbeeld het Nederlandse Brainport, zijn er een tiental medewerkers. Dus op dat gebied lijkt het wel goed te zitten.

Mevrouw *Patricia Ceysens* wijst erop dat Flanders Bio van onderuit gegroeid is. De leden van de sector hebben dat vorm gegeven en dan aan de overheid subsidies gevraagd. Ook de Agoria Renewable Energy Club zou dat trouwens kunnen doen. Maar dat is een heel ander model. In het businessplan van I-Cleantech – dat nu blijkbaar plots wel mag worden ingekeken – staat niets over dergelijke leden. Als de regering van in het begin duidelijk gemaakt had dat de vzw een internationale organisatie zou worden om Vlaanderen in staat te stellen mee te dingen voor subsidies van het zevende kaderprogramma, zou deze hoorzitting overbodig zijn. Dan zou dat met een artikel in het programmadecreet door meerderheid en oppositie goedgekeurd zijn. De voorzitter ziet een groot verschil tussen wat de heer Debackere voorstelt en waar de vorige sprekers het over hadden.

Er is inderdaad behoefte aan samenwerking en afstemming, maar vooraf moet duidelijk bepaald worden welke organisaties dat allemaal nog kunnen. De voorzitter denkt aan het MIP en FCA. Een budget van 1 miljoen euro, zoals de vzw I-Cleantech zou krijgen, volstaat niet voor de sensibilisatie of de mediabekendheid van cleantech. Het is de plicht

van het parlement te zorgen dat de taken van de vzw duidelijk zijn en dat er geen andere organisaties dezelfde taak uitvoeren. En dat is nog altijd niet duidelijk. De doelstellingen zijn nobel, maar welke organisaties moeten ze uitvoeren? Dat is de hamvraag.

De heer *John Crombez* verwijst naar het regeerakkoord dat duidelijk kiest voor investeren in innovatie maar ook in de duurzame en sociale vertaling daarvan. Dat is een belangrijke maar ook complexe tweedeling.

Bedrijven en sectoren zijn beperkt bereid te participeren in de kost van innovatie en het vertalen in processen en producten. Daarbij komt nog de grote heterogeniteit van de bedrijven. Welke financieringsstructuur moet de overheid daarvoor opzetten? Welke criteria moet ze hanteren om middelen toe te kennen? Het rapport-Soete waarschuwt voor versnippering, maar zegt niet dat er geen nieuwe structuren nodig zijn.

De heer *Koenraad Debackere* ziet niet zo'n grote verschillen tussen initiatieven die van onderuit gegroeid of van bovenaf opgelegd zijn. Uiteindelijk belanden ze op hetzelfde punt 'in het midden'. Voor duurzame coördinatie is steeds een zekere mate van structuur nodig. Meestal zijn de private partners niet bereid om dat 100 percent zelf te financieren.

De vroegere collectieve centra zoals Centexbel, zijn onderzoekscentra die vanuit de sector en op vraag van de sector ontstaan zijn. De centra zijn gefinancierd door ledenbijdragen van de bedrijven maar toch zijn die slechts goed voor ongeveer de helft van de benodigde middelen. Als alle initiatieven zelfbedruipend moeten zijn, zal Vlaanderen de 2 percentnorm van bestedingen in de bedrijven zelf nooit halen. Er zijn immers ook duidelijk bewezen additionaliteitseffecten tussen de publieke en de private inzet van onderzoeksmiddelen. Margaret Thatcher heeft indertijd de Britse onderzoekscentra verzelfstandigd. Later is gebleken dat enkel diegenen die voor minstens 30 percent met publieke middelen gefinancierd werden, als onderzoekscentra zijn blijven bestaan. Dat bewijst dat om het marktfalen tegen te gaan, overheidsinterventie, zeker aan de kant van het basisonderzoek, nodig is. Hoeveel de bedrijven moeten betalen om te genieten van het onderzoeksvoordeel is een beleidskeuze. In Europa biedt de O&O-kaderregeling daartoe een duidelijke leidraad. De mate van overheidstussenkomst kan afhangen van de aard van het onderzoek en de stand van de ontwikkeling in dat domein, maar ook van de aard van de actoren. Kleine bedrijven hebben het bijvoorbeeld moeilijker om zelf te financieren. Afgeleid uit de gangbare praktijk en ons richtend op initiatieven met een soortgelijk doel als I-Cleantech, vermoedt de heer Debackere dat de cofinanciering door bedrijven tussen de 15 en de 50 percent zal liggen. Dat moet bepaald worden in het businessplan en kan ook fluctueren naargelang het succes. De bestuurders kunnen daarop afgerekend worden. Maar het marktfalen staat vast, zelfs de Amerikaanse economen geven toe dat er marktfalen is in onderzoek en ontwikkeling en de coördinatie daarrond.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of FCA eventueel een alternatief is.

De heer *Koenraad Debackere* kent de materie onvoldoende om die vraag te beantwoorden. Hij kan enkel wijzen op de grote heterogeniteit die blijkt uit de voornoemde enquête. De hamvraag is of FCA die heterogeniteit aankan.

De heer *Lode Vereeck* leidt daaruit af dat I-Cleantech na vier jaar niet zelfbedruipend zal zijn, in tegenstelling tot wat in het businessplan staat.

Volgens heer *Koenraad Debackere* is dat inderdaad overmoedig. Zelfs Flanders Bio, een vzw gegroeid uit de biotech-industrie, een kapitaalkrachtige, sexy industrie met aanzienlijke onderzoeks- en valorisatiemiddelen, slaagt er niet in 100 percent zelfbedruipend te zijn. De vzw krijgt voor specifieke projecten, die toch belangrijk zijn voor haar leden, immers ook subsidies van het IWT.

De heer *John Crombez* zegt dat het businessplan enkel indicatief is. De raad van bestuur zal zelf het plan en dus ook de graad van zelfbedruipendheid moeten aanpassen. Daarom vroeg het lid trouwens hoe het parlement kan beoordelen welke financieringsgraad nodig is. Hij begrijpt dat de graad van zelfredzaamheid niet noodzakelijk het beste maar zeker niet het enige criterium is om de werking van dergelijke vzw te beoordelen.

De heer *Koenraad Debackere* heeft om die reden verwezen naar Pact 2020 en het Pact van Vilvoorde. Daarin staan een aantal concrete indicatoren gedistilleerd uit de Europese innovatie-enquêtes. Een vzw kan ertoe bijdragen dat die doelstellingen gehaald worden en bijvoorbeeld heel concreet zorgen dat meer bedrijven zich met milieu-innovatie gaan bezighouden.

De heer *Bart Van Malderen* ziet verschillende interpretaties van het begrip zelfbedruipend. Een vzw kan zijn middelen volledig uit externe bronnen halen, maar toch een beroep doen op indirecte vormen van overheidsfinanciering door de overheid, bijvoorbeeld voor projecten. Zonder die middelen zal de vzw inderdaad allicht niet kunnen bestaan.

De heer *Lode Vereeck* informeert naar de verhouding van de publieke en private middelen van Flanders Bio.

De heer *Koenraad Debackere* vermoedt dat de vzw voor een reeks projecten duidelijk nood heeft aan publieke middelen. De exacte verhouding publiek/privaat is hem niet bekend.

Mevrouw *Patricia Ceysens* werpt op dat het ook niet zeker is dat de vzw I-Cleantech de heterogeniteit van de sector zal aankunnen. Als FCA het met zijn samenstelling al niet kan, zal het zeker niet gemakkelijk zijn.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Martine FOURNIER
Frank CREYELMAN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

FCA	Flanders Cleantech Association
FCT	Flanders Cleantech for Transition network
FISCH	Flanders strategic Initiative for Sustainable Chemistry
F.I.T.	Flanders Investment and Trade
ICON	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
IMEC	Interuniversitair Micro-electronicacentrum
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
LRM	Limburgse Reconversiemaatschappij
MIP	Milieu- en Energietechnologieinnovatieplatform
O&O	onderzoek en ontwikkeling
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
SIM	Strategisch Initiatief Materialen
ViA	Vlaanderen in Actie
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIN	Vlaams Innovatienetwerk
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
vte	voltijdsequivalent
WWF	World Wildlife Fund